

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

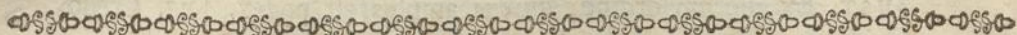
Actus quarti scena prima

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

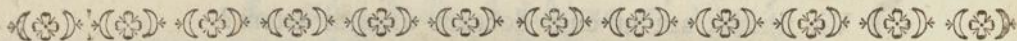
[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ 15'

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι.

- ΧΟΡ. **Τ**ὲς κριτὰς ἀ κερδανῆσιν, ἢν π τόνδε τ' χρόνον
 Ὀφελῶσ' ἐκ τ' δικαίων, βυλόμεσθ' ὑμῖν φερέσαι.
- 1115 Πρῶτα μὲν γ', ἢν νεῦν βύλησθ' ἐν ἄρα τὲς ἀγρῆς,
 Ὑσμῶν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
 Εἶτα τ' καρπὸν τεύξασαι ἀμπέλους φυλάξομεν,
 Ὡς τε μήτ' αὐχμὸν πιέζω, μήτ' ἄγαν γ' ἐπιμβείαι.
 Ἦν δ' ἀπμάση πῆς ἡμᾶς, θνητὸς ὢν, ἕσσαι θεᾶς,
- 1120 Προσεγέτω τ' νεῦν πρὸς ἡμᾶν οἷα πείσει) κακὰ,
 Λαμβάναν ἕτ' οἶνον, ἕτ' ἄλλ' ἕδῆν ἐκ τ' χρεῖε.
 Ἦνικ' ἂν γ' αἶτ' ἐλαίην βλαστάνωσ', αἶτ' ἀμπελοὶ
 Ἀποκεκόφον), τοιαύταις σφειδόναις παίησομεν.
 Ἦν δὲ πλινθίσοντ' ἰδαίω, ὕσμῶν κ' τ' πέγες
- 1125 Τὸν κέρεμον αὐτῆ χαλάζαις τροχύλαις συντείφομεν.
 Κἂν γαμῆ ποτ' αὐτὸς, ἢ τ' ξυγηνῶν, ἢ τ' φίλων,
 Ὑσμῶν τ' νύκτα πᾶσαν ὥτ' ἴσως βελήσει)
 Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μάλλον, ἢ κρινῶν κακῶς.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Σ Τ Ρ Ε Ψ Ι Α Δ Η Σ.

- 1130 Πέμπτη, πέτρε, τρίτη, μὲ ταύτῃ δδντέρα'
 Εἶθ', (ἢ ἐγὼ μάλιτα πασῶν ἡμερῶν
 Δέδωκα κ' πέφεικα κ' βδελύττομαι)

Εὐθύς

vf. 1113. Τὲς κριτὰς] Ordo est: βυλόμεθα φερέσαι τὲς κριτὰς, id est, περὶ τ' κριτῶν. Ut supra vf. 961. Δέξω τείνον τὴν ἀρχαίαν παιδείαν. Vide Notam ad Plutum vf. 56. Captat autem Chorus benevolentiam iudicum.
 vf. 1115. Ἐν ἄρα] Xenophon in Oeconomico: καὶ γὰρ ἐν τῷ χωρῷ, καὶ ἐν τῷ ἀσφ' ἀεὶ ἐν ἄρα αἱ ἐπιμοιριμώταται πρόξενος εἰσὶ. Nam & ruri & in urbe, sem-

per matrae adiones sunt oportunissimas. Virg. Georg. II, 408. Primus humum fōditō, primus devectia cremato Sarmenia

vf. 1123. Παίησομεν] Hoc futurum occurrit & in Lyfistrata vf. 462. est a verbo παῖω, & aor. I. ἐπαῖω, supra, vf. 549. nempe a fut. I. παῖω· qui aoristus coincidit cum παῖω a παῖω.

vf. 1128.

EPIRREMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii.

- CHOR. Judices quid lucri sint reportaturi, si hunc Chorum in aliqua
Re justa juverint, volumus vobis dicere:
- 1115 Nam, primum, si volueritis agrum novare mature,
Pluemus vobis primis; caeteris posterius:
Deinde vites fructum jam enixas custodiemus,
Ut neque siccitas (rubigo) eas premat, neque nimia pluvia.
Si vero aliquis contemserit nos, ipse mortalis, nos Deas,
- 1120 Is advertat animum quanta sit passurus mala,
Dum nec vinum accipit, nec aliud quicquam e fundo suo.
Nam quando germinaverint oleae, & vites
Amputabuntur, ejusmodi fundis eas caedemus.
Si vero lateres illum fingere videbimus, pluemus: & tecti
- 1125 Tegulas ejus grandine rotunda comminuemus.
Tum si quando nuptias aut ipse, aut cognatorum & amicorum ejus aliquis
celebrabit,
Tota nocte pluemus: ut forsitan malit
Vel in Aegypto potius fuisse, quam judicasse perperam.

S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

S T R E P S I A D E S.

- STR. Quintus dies, quartus, tertius, post hunc alter
- 1130 Deinde, quem ego maxime omnium dierum
Timeo & horreo, & abominor,

Statim

vf. 1128. *Κῶν ἐν Ἀργύρεω*] Ubi non compluetur quidem, sed erit apud homines malos; in Aegypto non fieri pluviam dicit & Comicus in Thesm. ex Euripide, vf. 862. *Νεῖλα* — *ῥοῖ*, ὅς ἐστι *Διακ* *Ἰακῶ* *Ἀργύρε* *πιδος* — *ροῖ*]. Aegyptios autem male audivisse, notat Scholiaſtes ex Aeschilo: *Διὸς πλῆθος τοῖ*

μυχανὰ Ἀργύρεοι. Valent in dolis nocendis Aegyptii: & ex Theocrito in Adoniazulis: — *ἄφ' ἑκτακτοῦ δὲ Δακτύλου ἢ ἰόντα παρῆγον Ἀργύρεοι*. nullus maleſcens laedet ambulantiem obrepens Aegyptiaco more.

vf. 1129. *Πέμπτη*] Nempe ante illum diem qui dicebatur *ἔν τῃ νῆα*.

- Εὐθὺς μὲ ταύτῳ ἔαδ' ἔνη τε καὶ νέα.
 Πᾶς γάρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
 Θεὸς μοι πρυτανεῖ', ἀπολεῖν με Φησὶ κἀξολεῖν,
 1135 Ἐμὲ μέτελά τε καὶ δίχαι αἰτημύθῃ.
 ὦ δαμόνε, τὸ μὲν πινυὶ μὴ λάβης,
 Τὸ δ' ἀναβαλεῖ μοι, τὸ δ' ἄφες. Οὐ φασὶν ποτε
 Οὕτως ἀπολήψασθ', ἀλλὰ λοιδορεῖσίν με,
 ὥς ἀδικὸς εἶμι, καὶ δικέσσοδά φασὶ μοι.
 1140 Νυῦ ἔν διχαζέσθων ὀλίγον γάρ μοι μέλη,
 Εἴφ' μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιωπίδης.
 Τάχα δ' εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
 Παι, ἡμί, παι, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

- Σπρεψιάδην ἀσπάζομαι.
 1145 ΣΤΡ. Κἀγὼ γέ σ' ἀλλὰ τρυτονὶ πρῶτον λαβέ.
 Χρὴ γ' ἔπιθαμάζειν πῖ τ' διδάσκαλον.
 Καὶ μοι τ' υἱὸν εἰ μεμάθηκε τ' λόγον
 Ἐκεῖνον, εἴφ', ὃν δεγτίως εἰσήγαγες.
 ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ', ὦ παμβασίλει ἀπαιόλη.
 1150 ΣΩΚΡ. Ὄτ' ἀποφύγεις ἀν', ἢν πιν' ἀν βέλη, δίκλω.
 ΣΤΡ. Κ' εἰ μάρτυρες παρήσαν, ὅτ' ἔδανειζόμεν;
 ΣΩΚΡ. Πολλὰ γὰ μάλλον, καὶ ἀν παρασι χίλιοι.
 ΣΤΡ. Βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπέροτονον
 Βοᾶν. Ἰὼ, κλάετ' ὦ βολοστάται,
 1155 Αὐτοὶ τε καὶ τὰρχεῖα, καὶ τόκοι τόκων.
 Οὐδὲν γ' ἀν με φλαῦρον ἐργάσσοδ' ἔπι,

ΟἶϞ

vf. 1134. Πρυτανεῖα] Julius Pollux Lib. VIII. dicit fuisse certam pecuniam, quam deponerent litigantes utrinque in initio litis: & illum, qui victus foret iudicio, dicit tantum dare, quantum ab utroque fuisset depositum: quod deinde iudices accipiant. Scholiastes dicit esse Sportulas Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Glossae Verborum Juris.

vf. 1143. & seqq. Παι ἡμί παῖ παῖ. Σα. Σπρεψιάδην ἀσπάζομαι.] Ita edd. pristinac. Frischlinus violentam il-

lam & ineptam nec necessariam divisionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc versum dividere.

vf. 1145. Τρυτονί] Τὸν θύλακον. dat ei faccum farinae; nam & ante dicebat: Διαλεψιόσω σε κύκλω τὴν κλέδοπον vf. 669. Scholiastes.

vf. 1147. Τὸν υἱόν] Ordo est: εἰπέ μοι τ' υἱόν. id est παρὶ τῶ υἱῷ. ut supra vf. 961. λέξω τὴν παιδείαν, ὡς δίκαιτο, id est, λέξω περὶ τ' παιδείας. Vid. Notam ad Plutum vf. 56.

- Statim post hunc est vetus & novus.
 Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
 Deposita mercede judiciaria, se me funditus perditurum;
 1135 Me interea, ut parcat, aequumque & justum se praebeat sic petente:
 O bone, velis istud jam non accipere,
 Illud differre, hoc remittere; at illi negant se unquam
 Hoc pacto sua recipere posse, & mihi convicium faciunt.
 Ajunt me injustum esse hominem, & se citaturos me.
 1140 Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
 Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
 Sed mox sciam, ubi fores Scholae pulsavero.
 Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

- SOCR. Strepriadem saluto.
 1145 STR. Et ego te: sed istum saccum farinae prius accipe.
 Oportet enim Magistrum honorario aliquo afficere.
 Et, an filius addidicerit fermonem
 Illum, dic, quem nuper introduxisti.
 SOCR. Addidicit. STR. Bene sane, ô Fraus regina.
 1150 SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut absolvaris.
 STR. Etiamne si testes adfuissent, cum foenore acciperem?
 SOCR. Multo magis, etiamsi mille adfuissent.
 STR. Itaque exclamabo alte intensa
 Voce: iô! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
 1155 Et vos ipsi, & fors, & usurae usurarum.
 Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vf. 1148. 'Εκείνον] Nempe τὸ ἄδικον λόγον. Supra, vf. 885.

Ibid. 'Ὅν] Potest vel ad οὖν referri, ut sit: τὸ οὖν, ἢ εἰς ἄλλο, nempe sic τὸ φροντιστήριον quem introduxisti in scholam tuam: vel ad λόγον ut sit τὸ λόγον, ἢ εἰς ἄλλο, nempe εἰς τὴν ἀνθρώπων, quem invenisti in humanam societatem.

vf. 1149. 'Ἀπαιδία] Vid. supra, vf. 727. ἀπαιδία. ab ἀπαιδία, varius, celer, versutus. Comicus 'Ἀπαιδία

dixit quasi *Dea Fraudum*, ut in *Equitibus* vf. 630. ὁμοίως &c. v. Eustath. ad *Iliad.* B. p. 267.

vf. 1153. Βοδύρομαι] Dorice, ut in *Pluto* vf. 639. ἀναβοδύρομαι τὸ εὐπαιδα. Est autem ὑπίερον ἢ βοά idem quod τὰ λείπον βόαμα, vf. 967.

vf. 1155. 'Ἀρχαία] Sensus requirit, ut scribatur ἄρχαία id est *sortes*, vel *capita*, ut vocant, *pecuniae creditae*: ut monuit etiam *Biferus*. ex *Notis Küsteri*.